

Når mamma eller pappa har selvmordsproblematikk

– et samarbeidsprosjekt mellom RVTS Øst og RBUP

Barns rettigheter som pårørende

Helsepersonelloven § 10a

Helsepersonell skal bidra til å ivareta det behovet for informasjon og nødvendig oppfølging som mindreårige barn kan ha som følge av at barnets forelder eller søsken er pasient med psykisk sykdom, rusmiddelavhengighet eller alvorlig somatisk sykdom eller skade

- Barn har rett til at deres foreldre får helsehjelp/ behandling når de trenger det
- Barn har rett på informasjon om at forelderen får hjelp, noe som kan frata barnet noe av ansvaret og bekymringen
- Behandlere i voksenfeltet må gjøre en vurdering av barnets behov for informasjon og oppfølging
- Snakke med foreldrene om barnas behov og ev tiltak
- Innhente samtykke til hensiktsmessig oppfølging
- Planlegge og gjennomføre samtale med barna eller ungdommen

Samtalen skal bidra til å

- innhente og gi informasjon om det som har skjedd
- få gitt informasjon om normale reaksjoner
- gi sykdommen et navn
- formidle informasjon om hvordan den syke blir ivaretatt, og hva som skal skje fremover

Avklaringsamtale med foreldre bidrar til

- informasjon om innhold i samtalen, inkludert betydningen av at barn og ungdom som pårørende får informasjon
- mulighet til forberedelse av forelderens om hva som er målet med barnesamtalen
- mulighet til å snakke om hvilke ord som ønskes brukt
- mulighet for å snakke om eventuelt spesielle hensyn som bør tas

Gjennomføring av samtalen

- Avklare hvem som skal delta? Individuelt? Søsken sammen? Foreldre? Andre tillitspersoner?
- Legg til rette for å sitte uforstyrret
- Tilby noe å spise eller drikke, noe å holde i hendene
- Vær en tydelig og trygg voksen som viser at det er lov å snakke om det som har skjedd
- Sjekk med barna/ungdommen hva de vet, og hva de har fått med seg
- Gi konkret informasjon om hva som skjer videre

Aktuelle samarbeidspartnere

- Fastlege
- DPS
- Psykisk helseteam i kommunen
- Kommunalt barnevern
- Helsestasjonen
- Helsesykepleier
- BUP
- Barneverntjenesten/barnevernvakta

Grunn til bekymring?

- **Utgangspunktet:** En forelder med suicidal atferd kan påføre barnet sitt betydelig belastning avhengig av alvorlighetsgrad og andre forhold
- **Sjekk ut om:**
 - barnet/ungdommen ivaretatt er av en annen trygg omsorgsperson i familie/slekt eller nettverk?
 - at informasjonen som har blitt gitt stemmer.
 - barnet/ungdommen sjernes fra den skadelige atferden? Hvis ikke, hva trengs for forsvarlig sikring?
- **Ved bekymring:** kontakt barneverntjenesten eller barnevernvakta for en drøfting.

Kurs: bedre i samtaler med barn som pårørende ved selvmordsatferd

Se rvtsost.no/rbup.no:

- For helsepersonell i kommune-, specialist- og barneverntjenesten:
 - "Ivaretagelse av barn som pårørende når mor eller far strever med selvmordsatferd"
Kurs. 3 og 4. september 2020
- For dere i ambulansetjenesten, AMK, legevakten, barnevernvakten, politiet og ved operasjonssentralen:
 - "Den viktige barnesamtalen når foreldre har forsøkt å ta sitt eget liv"
Kurs: 14. september 2020

Utvalgt litteratur om barn som pårørende

- Nina Lien Osen, Marit Relling, Marit Otervik, Torhild Glørstad
 - Barne og familiesamtaler når barn er pårørende (2019)
- Grete Lillian Moen
 - Barns møte med psykisk lidelse, en datters historie (2012)
 - Jeg trenger noen å være glad i (2016)
- Anne Kristine Bergem
 - Når barn er pårørende (2018)
 - Barn som pårørende i akuttsituasjoner (2017)

Linker om barn som pårørende

Barns beste - barnsbeste.no

Voksne for barn – vfb.no

Kompetansebroen -kompetansebroen.no

Pårørendesenteret -ungeparørende.no (for barn og ungdom)